

Landstingsstyrelsen

**Remiss: EU, Sverige och den inre marknaden
(SOU 2009:71)****Ärendet**

Utrikesdepartementet har berett Stockholms läns landsting möjlighet att yttra sig över utredningen, SOU 2009:71, om EU, Sverige och olika frågor som berör bestämmelser om varu- och tjänsteområdet inom den inre marknaden i EU.

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslås besluta

att lämna yttrande till Utrikesdepartementet i enlighet med vad som anförs i detta tjänsteutlåtande

Förvaltningens synpunkter*Bakgrund*

Målet att integrera den inre marknaden är centralt i EU-politiken och särskilt aktuellt i Lissabonsstrategin. Vilka egenskaper varor ska ha och vilka gemensamma säkerhets- och skydds nivåer som ska gälla är många gånger reglerat på EU-nivå i direktiv och förordningar. Eftersom reglerna är gemensamma för alla länder brukar de kallas för harmoniserade regler. Sådana regler finns för både varor och tjänster men flest för varor som tex. läkemedel, kosmetika, telekomutrustning, kemikalier. De flesta varorna är således "harmoniserade" medan de flesta tjänsterna ännu inte är reglerade i EG-rätten, dvs. "icke-harmoniserade". Numera används den s.k. "öppna metoden" för harmonisering av varor, vilket innebär att endast de grundläggande egenskaper som varan ska ha fastställs i EG-rätten och att det sedan är upp till myndigheter att kontrollera att varan verkligen uppfyller dessa krav (marknadskontroll).

EG-rättens syftar till att undanröja handelshinder och på varuområdet utgörs den vanligaste kategorin av handelshinder av nationella s.k. "tekniska regler" som anger vilka egenskaper varor ska ha av bl.a.

säkerhetsskäl. Det finns dock andra hinder, t.ex. administrativa tillstånds- och tillsynsförfaranden eller en bristande kunskap av reglerna om den inre marknaden och hur de samspelar med andra regler på exempelvis miljöområdet.

Ramverket för den framtida utformningen av EU-lagstiftningen på området har kommit till uttryck i ett beslut som reglerar en gemensam ram för saluförande av produkter. I beslutet fastställs skyldigheter för ekonomiska aktörer och en rad olika förfaranden för överensstämmelse. Där fastställs också regler för CE-märkning och marknadskontroll. Istället för detaljerade bestämmelser ska man fastställa de grundläggande kraven.

Sammantaget är problembilden enligt utredningen att det i Sverige finns en bristande kunskap om och tillämpning av både gemenskapens regelverk om den inre marknaden och om de svenska regler som är avsedda att främja genomslaget av EG-rätten i Sverige.

För detta krävs att regelsystemet på svensk nivå förenklas och blir lättillgängligt, att myndighets- och ansvarsförhållanden organiseras på lämpligt sätt och tydliggörs utåt, och att information om den inre marknaden struktureras på användarvänligt vis. Utredningen har presenterat ett väl genomarbetat betänkande som har förutsättningar att leda till att inremarknadsfrågornas betydelse uppmärksammas på ett helt annat sätt än tidigare.

Regelverk för varor och tjänster

De svenska bestämmelserna om den inre marknaden på varu- och tjänsteområdet är splittrade och oenhetliga, och är svåra att samlat få grepp om. Utredningen föreslår därför ett moderniserat svenskt regelverk särskilt på varuområdet som bygger på en struktur som bättre kopplas ihop med det gemenskapsrättsliga systemet.

Vid kartläggningen har utredningen funnit att bestämmelserna på varuområdet kan uppdelas på följande bestämmelser

Bestämmelser om utformning av nya regler som påverkar handeln med varor.

Bestämmelser om ackreditering och bedömning av överensstämmelse (teknisk kontroll).

Bestämmelser om tillämpning av regler som påverkar handeln med varor.

Bestämmelser om marknads kontroll.
Bestämmelser om skyldighet att undanröja faktiska hinder
som påverkar handel med varor.

Dessa bestämmelser samlas i en ny förordning om varor på den inre marknaden och en ny lag om ackreditering och teknisk kontroll med tillhörande förordning. För att underlätta kontroll av regler och informationsförfaranden föreslås en ny förordning.

Utredningens förslag att sammanföra ett stort antal bestämmelser i skilda författningar i ett mindre antal författningar för att förbättra överskådligheten och ge en bättre struktur och överblick över det regelsystemet, bidrar till att ge en helhetsbild över regelmaterialet. Detta är positivt och bidrar till att viktiga principer som gäller för både varor och tjänster får en enhetlig reglering. Förslaget tillstyrks.

Lagstiftning om grundläggande EG-rättsliga principer

I utredningen diskuteras frågan om att införa en grundläggande lagreglering med vissa övergripande principer som klargör Sveriges skyldigheter till följd av medlemskapet i EU. Tanken skulle vara att samtliga som har att tillämpa EG-rätten skulle få en påminnelse om de grundläggande principerna i svensk lag. Eftersom de övergripande principerna enligt EG-fördraget och EG-domstolens praxis gäller direkt i Sverige utan implementering, skulle det bryta sig mot svensk rättstradition att införa någon form av dubbelreglering genom att införa upplysningsbestämmelser i svensk lag om det som redan gäller enligt EG-rätten. Ändå är utredningen öppen för en sådan reglering, men presenterar inget lagförslag eftersom utredningen finner att det går utanför utredningens uppdrag.

Att på detta område särskilt lyfta fram de EG-rättsliga principerna bör övervägas ytterligare då samma argument kan tillämpas för en sådan komplettering på alla de områden där lagstiftningen anknyter till EG-rättsliga bestämmelser. Det finns redan idag en stark koppling till det EG-rättsliga regelverket och inget tyder på att det i framtiden kommer att minska snarare tvärtom. Förvaltningen delar därför inte utredningens bedömning i denna del.

En synligare svensk inre marknadsmyndighet

Kommerskollegium får enligt förslaget en avgörande roll som inre marknadsmyndighet, med ansvar för olika frågor som hänger samman med den inre marknadens funktion. Kommerskollegiet får en nyckelroll i att sprida kunskap och föreslås tillhandahålla en webbplats för information om myndigheter som har ansvar för frågor om den inre marknaden. Systemet bör även underlätta för företag att sätta sig in i inre marknadens förutsättningar och vilka administrativa rutiner som krävs.

Utredningen förslag är motiverade och tillstyrks.

Tydligare roll och ansvar för kommuner och landsting

Utredningen konstaterar att EU-medlemskapet har påverkat den kommunala nivån i en utsträckning som går långt utöver vad som hade kunnat förväntas och lett till påverkan på stora delar av det kommunala samhällsuppdraget. Utredningen framhåller särskilt den påverkan som skett på upphandlingsområdet, bestämmelserna om statstödet tillämpning och på miljöområdet. Som arbetsgivare har kommuner och landsting också att tillämpa EG:s arbetsrättsliga regler tex. arbetstidsdirektivet.

Det föreslås att länsstyrelserna bör tillföras resurser för att bättre bistå kommuner och landsting i EG-rättsliga tillämpningar. Utredningen anser att det är mer resursekonomiskt att denna kompetens byggs upp inom länsstyrelserna än att låta varje kommun och landsting oavsett storlek skaffa tillräcklig kompetens. Utredningen hänvisar i denna del till förvaltningskommitténs utredning¹ som för fram att länsstyrelsen bör ges i uppdrag att ge råd och utöva tillsyn i frågor som rör den inre marknaden samt vad gäller statsstöd och konkurrens vara en regional "tillsynsarm" för Kommerskollegium och Konkurrensverket.

Vidare vill utredaren peka på brister i företagarens rättsskydd på kommunal nivå med hänsyn till den begränsade prövning som kommunallagen medger ifråga om kommunala beslut. Utredaren lämnar dock inga förslag i denna del.

För landstingets del kan ifrågasättas om det krävs ytterligare organisatorisk uppbyggnad av tillsynen på området genom ett sådant uppdrag till länsstyrelsen. Idag finns den kompetensen inom Konkurrensverket och

¹ SOU 2008:188

Kommerskollegium och utredningen ger inte stöd för ett behov av ytterligare utökning av kontroll gentemot kommuner och landsting. Istället bör man vid regeringens beredning av lagförslag som bygger på det EG-rättsliga regelverket i större utsträckning än idag behandla lagförslagets påverkan på de kommunala verksamheterna.

En fråga som har betydelse för kommuner och landsting och som har beröring med frågor om den inre marknaden är förutsättningarna för tillämpningen på tjänster av allmänt ekonomisk intresse. Vad som ska definieras som tjänster av allmänt intresse är öppet för utveckling, vilket sker inom ramen för EG-domstolens tolkning av EG-rätten. Men i den mån en tjänst är definierad som en tjänst av allmänt ekonomiskt intresse kommer den inte att omfattas av inre marknadsreglerna på samma sätt som övriga varor och tjänster. I det fortsatta beredningsarbetet bör detta ytterligare uppmärksammas.

Miljökonsekvenser av beslutet

Inga konsekvenser.

Mona Boström
Landstingsdirektör

Anne Rundquist
Chefsjurist